

Проблема особистого щастя в драмі Івана Франка "Украдене щастя"

Конспект уроку

Надія Сенік,

вчитель української мови та літератури

Тернопіль

Мета: на основі ідейно-психологічного аналізу твору підвести учнів до розуміння авторської думки про моральну відповідальність людини за право на щастя; розвивати вміння аналізувати драматичний твір; виховувати відповідальність за свої вчинки.

Хід уроку

I. Вступ до теми

а) Слово вчителя про вистави за драмою.

16 листопада 1893 року ... "Руська бесіда"

У театрі лунає третій дзвінок і гаснуть свічки. Затамувавши подих, глядачі спостерігають за дійством на сцені, адже сьогодні у театрі прем'єра драми Франка "Украдене щастя".

Звучить пісня "Чи я в лузі не калина була..."

Швидко спливає час. Коли вистава закінчилась, автори викликали на сцену і вручили йому лавровий вінок від молоді. Бурею оплесків публіка вітала Франка. А він, скромний, засоромлений, як школяр, прийняв вінок. Стояв, на всі боки кланявся й усміхався.

20 травня 2003 року ...

У нашому місті гастролює Національний Академічний драматичний театр ім. І.Франка.

Гасне світло рампи... На сцені чудовий акторський склад трупи.

На сцені драма людських душ, на сцені "Украдене щастя" Франка.

б) Повідомлення учня.

Цікава творча історія п'єси.

II. Робота над змістом.

Усі ми хочемо бути щасливими.

Звернемося до народної мудрості і до словника, бо кожен розуміє щастя по-своєму.

Тлумачення слова "щастя".

Прислів'я про щастя.

— Чи може людина творити своє щастя?

— Чи можливе воно без страждань?

Поміркуємо над цими питаннями разом з Франком та його героями.

"Украдене щастя" — драма, а в основі драматичного твору завжди лежить **конфлікт**.

1. Що було причиною нещастя Анни, Михайла, Миколи?

2. Хто і чому скалічив їхні долі?

3. Чому це стало можливим?

Анна, Михайло і Микола, самі того не бажаючи, стали жертвами боротьби за спадщину. Отже, основа конфлікту — соціальна.

Нелюдська державна система, в умовах якої керують багатство та влада. За хабар можна було владнати будь-яку справу. Жінка була абсолютно безправною.

Проблеми: соціальна несправедливість, становище жінки.

Сюжет: традиційна форма любовного трикутника

Але Франко не був би Франком, якби в його творі все було так просто і примітивно.

Всі герої наділені сильними, яскравими почуттями, характерами.

Їхній духовний світ сповнений страждань не менш аристократичних, ніж страждання мадам Боварі, Анни Кареніної чи шекспірівських героїв.

Тому за **жанром** п'єса — соціально-психологічна драма.

Пообразний аналізі твору.

3 групи учнів готують характеристику образів.

Анна — "шляхетна гріховність":

обдурена і продана; чоловік — добрий, чесний, любить її; від цього страждає ще більше; щиро любить Михайла; бореться з почуттями, хоче погасити; потім роз-дмухує, щоб швидше згоріти; стає жорстокою до Миколи.

— Чи була Анна щаслива з Миколаю?

— А з Михайлом?

Михайло — "жорстока чи стражденна душа"?

Грубо використовує свою владу, становище; змолоду діє безоглядно, як опришко; хоче "відікрати" щастя, кохання, яке було для нього всім; знає, що сіє вогонь, що спопелить інших і його самого; але це від безпорадності; образ не менш трагедійний, ніж інші.

— Чи заслуговує Михайло на таку жертвну любов Анни?

Микола — "вбивця чи жертва"?

Береже свою любов, як свічку на вітрі, хоче бути непомітним; знає все, прощає; просить ховатися від людей.

— Чому? Тому, що затурканий? Чи тому, що любить?

— Чи заслуговує Микола на таку зневагу?

Висновок: Всі вони одночасно винні і невинні.

Всі однаково нещасливі.

Всі безпорадні.

Всі мимоволі жорстокі один до одного.

Отже, не стільки соціальні, скільки моральні проблеми ставить у творі автор:

1. Щастя і кохання.

2. Вірність і зрада.

3. Гріх і честь.

Проблемні питання:

1. А чи не обікрали й самі себе Анна, Микола, Михайло?

2. Чи могла бути інша розв'язка?

(Ні, тільки такий фінал.

Трагедія всіх і кожного).

Моральна проблема — найважливіша (роздуми учнів).

III. Актуальність драми Франка:

вічні проблеми;

загальнолюдські цінності;

осучаснений варіант (автори сценарію подружжя Дяченків; чудовий український серіал).

IV. Творча робота.

Роздум-мініатюра **"Чи може украдене щастя бути справжнім?"**